

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 5. Quid notandum sit in materia de Matrimonio circa propositionem 1.
damnatam ab Innoc. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

non sunt contra illud ulterius audiendi, Cap.
1. ibid.

35. §. 3. Accusare ad separationem tori competit soli conjugii innocenti. Si maritus nolit uxorem adulteram accusare, admittitur pater adulteræ & cæteri cognati; imò & quandoque externi: non ita facile admittitur uxor accusans virum de adulterio, quàm vir uxorem.

36. §. 4. Qui Matrimonium contractum accusare possunt, admittuntur etiam ut testes contra illud: attamen, per se loquendo, voce præsentibus debent exponere de impedimento. Hactenus dicta pluraque alia videri possunt ex Jure deducta apud *Krimer* à n. 1485. & 1500.

37. Q. 5. Quid notandum sit in materia de Matrimonio circa propositionem 1. damnatam ab *Imoc.* XII. Propositio illa sic habet: *Non est illicitum in Sacramento conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti relicta tutiore.* Circa quam, pro materia Matrimonii, notanda sunt sequentia cum communi ex *Gob. tr.* 10. à n. 732. & *Carden.* in 2. crisi diff. 2. à n. 514.

38. §. 1. Ex damnatione illius propositionis sequitur, illicitum esse contrahere Matrimonium sequendo opinionem tantum probabilem de illius valore relicta tutiore, quæ ad valorem præterea requirit aliquid, quod non observatur, nisi accedat aliquid, ex quo valor talis Matrimonii reddatur sufficienter certus: quamvis enim *Felguera* explicans hanc propositionem damnatam putet non prohiberi praxin illius in rebus, quæ non sunt de Jure divino, sed tantum de Jure ecclesiastico, uti sunt multa in materia Matrimonii; sententia tamen illa rejicitur ab omnibus, & ratio est, quia finis damnationis erat, ne Sa

Cap. cramentum exponeretur periculo nullitatis, cui
exponitur, quando aliquid omittitur, quod ad
valorem requiritur, etiam de Jure tantum ec-
clesiastico.

§. 2. Dubium, quod in his materiis potest 39.
occurrere, est, vel Juris vel facti: tum est Ju-
ris, quando dubitatur de lege, v. g. si dubitetur,
an detur lex, quæ prohibeat Matrimonium
clandestinum: Dubium facti est, quando dubi-
tatur de aliquo alio, quàm de lege, uti si dubi-
tetur, an prior maritus sit mortuus, an hoc vel
illud impedimentum sit contractum. Simili
modo explicari debet duplex probabilitas vel
certitudo, nempe Juris aut facti, quando pro-
babile vel certum est dari vel non dari legem;
aliquid distinctum à lege esse vel non esse
factum.

§. 3. Qui habet probabilitatem facti vel 40.
præsumptionem de eo, quòd existat impedi-
mentum, nullam autem probabilitatem vel
præsumptionem de carentia impedimenti, illi-
cité contrahit: similiter qui habet meram pro-
babilitatem facti, nullam autem certitudinem
de carentia impedimenti, etiam ordinariè sal-
tem, illicitè contrahit, quia agendo, quod est
minus tutum, exponit Sacramentum periculo
nullitatis. Dixi, ordinariè saltem, propter di-
cenda n. 42. 414. 538. 795.

§. 4. Quando in quæstione facti ex conjectu- 41.
ris utrimque probabilibus resultat purum du-
bium, si hoc dubium sit vincibile, est illicitum
contrahere, donec ita vincatur dubium, ut stet
certitudo pro carentia impedimenti, alioquin
Sacramentum adhuc exponitur periculo nulli-
tatis, cum aliunde non accedat certitudo de va-

lore. Si autem resultet dubium omnino invincibile, contrahi potest Matrimonium, quia possessio tum est pro libertate, ideoque communiter docent Authores, quod tale impedimentum tum desinat, uti habet *Sanch.* l. 8. d. 6. n. 18. Attamen excipe si sit possessio pro impedimento, v. g. quando dubium est invincibile circa vitam prioris conjugis, uti dicitur à n. 672.

42. §. 5. Quando est vera probabilitas Juris, si ve, quando circa valorem Matrimonii vel dispensationis sunt opiniones verè probabiles, id est, tales, quæ communiter admittantur à DD. tanquam probabiles, neque in praxi rejiciantur à Curia Romana, versenturque circa valorem Matrimonii vel dispensationis, cum tali probabilitate licitum est contrahere Matrimonium. v. g. lex est, quod cognatio spiritualis cum matre infantis contrahatur à Patrino, item, quod Matrimonium contrahi debeat coram Parocho & testibus, item, quod debeat esse censensus liber, tamen etiam probabile est, cognationem spirituales non contrahi, si Baptismus sit privatim collatus ob necessitatem & periculum vitæ infantis; item probabile est, quod quando Matrimonium initum est coram Parocho invito, aut initum est cum metu reverentiali, sit validum; cum tali probabilitate licitum est, & patrino postea inire Matrimonium cum matre talis baptizati, & contrahere coram Parocho invito, & consummare, quamvis una pars contrahat ex metu reverentiali. Atque idem est de similibus opinionibus; ratio autem est, quia valor certus talibus Matrimoniis accedit ex approbatione aut dispensatione Ecclesiæ, quod convincitur partim ex consuetudine Ecclesiæ

quæ

quæ in Tribunalibus suis sæpe declaravit Matrimonium sic contractum esse legitimum, quas declarationes de singulis his exemplis affert *Cardenas*, consuetudo autem hic secundum dicenda à n. 517. habet vim abrogandi leges: partim ex responso *Alex. VII.* quo in materia Matrimoniorum dixit, ubi utrimque essent opiniones probabiles, ut Missionarii sequerentur illas, quæ pro conditione locorum ac hominum barbarorum essent favorabiliores: sicque innuit sequendo utramque partem talium opinionum non remanere impedimentum: Denique etiam ex eo, quia certum est causam Matrimonii esse favorabilem, certum autem etiam est, quod in dubio semper standum sit pro valore actûs favorabilis, ergo certum est, quod in dubio quocunque etiam positivo standum sit pro valore Matrimonii sive contracti, sive contrahendi: Et ideo l. 6. p. 1. à n. 111. dixi, certum esse quod Ecclesia suppleat in errore communi, & n. 117. addidi, etiam si absit error communis, quod adhuc suppleat, si adsit opinio verè probabilis in materia Juris, ac consuetudo sic operandi, quam non reprobet stylus Curia, ubi etiam exempla dedi in hac materia Matrimonii, valentque hæc, quamvis dubitetur de valore propter aliquod requisitum, non tantum ex Jure humano, sed etiam divino vel naturali, quia cum Ecclesia sæpe adhuc decernat Matrimonia sic contracta esse valida, sequitur, quod contrahenda etiam sint futura certò valida, si sic contrahantur, quod enim semel est invalidum, non convalescit manentibus eisdem circumstantiis. Itaque dicimus, quod quando probabile est contractum matrimoniale esse vel fore validum,

licet fortè reipsa & coram Deo non foret validus, nisi Ecclesia suppleret, tamen Ecclesia tum supplet, quæ à Deo habet potestatem faciendi valorem tali contractui, quamvis probabiliter putetur etiam esse invalidus, & sic ex dispositione Ecclesiæ fit certò validus.

43. §. 6. Ex dictis sequitur eum, qui cum tali dubio speculativo suscipit Matrimonium ex sententia probabili relictâ tutiore, non peccare, nec incurree pœnas per damnationem primæ propositionis intentatâ, quia ob dispensationem Ecclesiæ accedit circumstantia, quæ sententiam illam ex directè probabili facit esse reflexè certam, & practicè tutam. Hæc generaliter dicta suo loco applicabuntur determinatis materiis.

CAPUT I.

De sponsalibus.

44.

DUBIUM I.

Quid sint sponsalia.

- » **R** Esp. Sunt promissio voluntaria, deliberata & mutua, signo sensibili expressa, futuri Matrimonii, inter personas Jure habiles.
- » Dicitur I. *Promissio*; quia propositum non sufficit, cum non inducat obligationem: Unde qui diceret, *Volo te accipere, habere aut ducere in uxorem*, non contraheret sponsalia, ut *Bon. to. 1. de sponsal. q. 1. p. 1.* docet ex aliis; quia hæc verba non promissionem, sed propositum promissionis tantum significant; nisi tamen ex circumstantiis aliud colligatur.
- » Dicitur II. *Voluntaria & deliberata*, scilicet deli-